

CURIERUL CREȘTIN

ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI DE CLUJ-GHERLA, CU UN ADAOS NEOFICIAL

Abonamentul pe un an 200 Lei. — Apare de 2 ori pe lună. — Inserațiuni se primesc după învoială

Cuvântul bisericii române-unite,

— Discursul I. P. S. Sale Episcopului IULIU HOSSU, rostit în ședința din 22 Iunie 1939 a Senatului, cu prilejul desbaterii răspunsului la Mesajul Tronului —

D-le Președinte, dl-lor Senatori, icoana Impărătesei tuturor Românilor, întregitoare de țară, va stăruii în sufletul neamului recunoscător îmbrăcată și încununată în lumină (*D-nii senatori în semn de omagiu, se ridică în picioare*) peste veacuri, până va bate o inimă de Român pe plaiurile străbune întregite. Am jelit adânc trecerea Doamnei și Mamei scumpului și iubitului Rege. Vom păstra cu sfințenie lumina înțelepciunii sale, îndrumătoarea cărilor noastre din viitor, căci Doamnă și Mamă scumpă ne-a fost tuturor.

D-le Președinte, d-lor Senatori, din viitorul, a cărui clădire a luat-o în mână Acel care este Domnul tuturor Românilor, a viitorului înălțat, puternic, așezat pe puterea nesdruncinată și nebiruită a sufletului părinților noștrii, a Lui chemare, prin noua Sa așezare constituțională de clădire a acestui viitor, a aflat profund răsunset în sufletul neamului întreg. Până la cel din urmă sat a străbătut această chemare și acest nou suflu de viață.

Dela pruncul din brațele mamei, până la acei apăsați de sarcina grea a bătrânețelor, se desprinde cuvântul „Sănătate“, străbătând satele; copilașul din brațele mamei ridică brațul și spune: „Sănătate“; băiatul păzitor de vite, pe câmp, trecătorului îi urează: „Sănătate“; moșneagul din ultimul sat grăiește: „Sănătate“.

Înțelepciunea Regelui a așezat pe

buza tuturor cuvântul, care trăia de veacuri pe buzele neamului întreg: „Sănătate bună“.

„Sănătate bună“, cuvânt de vrajă, a împânzit țara întreagă și cu acest cuvânt de urare a chemat la clădirea viitorului pentru o nouă viață, răsunând viu, zilnic, din milioane de piepturi mărturisirea de credință dealungul și dealatul țării.

Noi, slujitori ai unei împărății, care nu este din lumea aceasta, care însă lucrează pentru veșnicie în lumea aceasta, și în sânul neamurilor pentru veșnicirea lor, privind noua așezare, întemeiată pe principiile veșnice ale împărăției veșnice, am rămas copleșiți de mângâierea perspectivei în eternitate și pentru ceea-ce se clădește pe aceste principii veșnice și de nebiruit.

Domnitorul Țării nu a început la întâmplare clădirea acestui viitor, și lucrarea acestei renașteri, și lucrarea acestei învieri la o nouă viață. El a luat în sufletul său întreaga lumină a trecutului. El și-a dat seama, în primul rând, de marea realitate, care trăiește în acest popor și cu care acest popor a intrat în fericita unire a tuturor fiilor săi, adunați din patru unghiuri ale lumii.

Ce este, care este, această mare realitate? Cu ce a intrat în unire acest neam din provinciile sale subjugate și asuprite? Căci nu va spune nimeni, că cei cari au trăit în aceste provincii

au fost privilegiații regimurilor sau ai stăpânilor!

Doar, cărarea istoriei este deschisă și limpede, pentru ca toată lumea să privească cărarea străbătută de acest neam, și aici și în toate provinciile, cari astăzi sunt fericite a se fi unit la sânul patriei mume. (*Aplauze*).

Cum am străbătut noi în Ardeal cărarea vieții noastre?

În împrejurările grele ale trecutului, și sociale și politice, de ce drepturi s'a bucurat acest neam?

Legat gliei, slujind cinci zile din șapte, domnului pământului, rămânându-i o singură zi pentru sine pe lângă ziua închinată lui Dumnezeu, și iată-l întinerind din veac în veac, înviorându-se, întărindu-se, înzdrăvenindu-se. Cu ce putere? Nu era puterea economică și financiară, nu erau privilegiile stăpânilor, ci cu puterea sufletului său sănătos. Acesta a biruit greutatea veacurilor, acesta a cules biruințele din veac în veac, puterea lui de viață, sufletul întemeiat pe credința în Dumnezeu și nădejdea în această răsplătire a fiecăruia după faptele lui. Aceasta este puterea care l-a susținut, aceasta este puterea care a dat biruință, vitalitate: sufletul, întemeiat pe principiile veșnice. Marea realitate spirituală.

El, de câte ori a auzit și la închinarea lui Dumnezeu, prin botez și la însoțirea la groapă a scumpilor săi; „dreptatea Ta este dreptate în veac și cuvântul Tău este adevărul“, el ieșea întărit sufletește. Și când se naștea un Român, pruncii pe cari i-a dat lui Dumnezeu, cum frumos i-a chemat și când însoțea pe cel trecut la groapă, știind că nu îngroapă totul, el, așezat în lumina aceluia „non omnis moriar“ și ultimul țaran știa, că nu totul moare. Puterea lui, înalta spiritualitate, conștiința vieții peste materie.

El era în legătură strânsă cu puterile și legile naturii, el înfrățit cu glia și cu codrul, dar el înfrățit cu înfăptuirile și Creatorul și la înlățimea pătrunderii

tainelor, „dreptatea Ta“, el știa și cunoștea pe Creator. Nu se simțea singur.

Acest neam mergea și pe cărarea vieții sale de asuprire, grea cu fruntea ridicată, știind că nu este singur: Dumnezeu era cu el. Așa stătea în jurul mesei sale, și ca patriarhii din Biblie, spunând: pruncii pe care mi i-a dat mie Dumnezeu.

În lumina moralei divine n'a sufocat viața în naștere, ci a primit pruncii cu un dar dumezeiesc, bogăția vieții lui și sub ocrotirea sufletului sănătos acești prunci au mers și au crescut până la maturitate, așa cum a crescut spicul grâului, după legea firii, știind că va culege aurul grâului.

Aceasta a fost puterea vieții sale, aceasta a fost chezașia biruinții sale.

Cu acest suflet care a biruit totul și a rămas nebiruit de nimic, a intrat bogat cu fruntea ridicată, în unirea pe vecie cu patria mămă, nu în puterea privilegiilor și a tratatelor, ci în puterea vieții sale pe care a afirmat-o în cursul veacurilor de-a rândul. (*Aplauze*.)

Și atunci, în lumina acestui trecut și în conștiința acestei realități dumezeiești de nebiruit, Regele nostru a luat în mână clădirea viitorului, prin nouă sa așezare, și așa cum Mântuitorul, care și-a întemeiat Impărăția Sa Dumnezească pentru omenirea întreagă, ca să o ducă la veșnicie, a luat în brațele sale pruncii, i-a binecuvântat în brațele mamei lor, i-a luat pe genunchii săi, i-a adunat în jurul său, i-a așezat drept pildă de mărire și de lumină de urmat în mijlocul apostolilor săi, cari se priceau: cine dintre ei va fi mai mare. Și întrebându-i Domnul: pentru ce v'ați pricit pe drum? Ei se priciseră: cine dintre ei va fi mai mare, Și Domnul a luat un prunc, l-a așezat în mijlocul lor și le-a spus: acesta este mai mare în Impărăția lui Dumnezeu. Dacă nu vă veți face asemenea acestuia, nu veți intra în împărăția moștenirii lui Dumnezeu.

Tot așa Regele, urmând pilda Dom-

nului. Privirea lui s'a coborât asupra pruncilor și asupra tineretului acestui neam, asupra pruncilor, pe cari ni i-a dat nouă Dumnezeu, asupra pruncilor, scumpi, atât de scumpi, încât Mântuitorul lumii a putut să rostească cuvintele: decât să smintească cineva pe unul dintre aceștia mai mici frați ai mei, mai bine era dacă nu s'ar fi născut omul acela; decât să smintească și să piardă cineva pe unul dintre aceștia mai mici frați ai mei, mai bine era lui dacă își lega de grumaz o piatră de moară și s'ar fi aruncat în mare.

Iată cum îi terește Mântuitorul lumii de sminteală, de cădere și de pieire, chemându-i stâlpi de lumină ai împărăției Sale.

În această lumină evanghelică, iată pruncii noștri, primind raza de sus a privirii Regelui, sunt îmbrățișați, arătându-li-se toată prețuirea și toată grija pentru a înălța viitorul, se servește de aceștia, cari sunt cei mai mari întru împărăția scumpă sufletelor noastre. O nouă generație, un nou tineret, o nouă bărbăție, un neam nou. Scumpă plămadă, chemată să dospească întregă frământătura, așa a îmbrățișat Regele acest tineret. Așa l-a așezat în noua sa așezare la loc de cinste, temelie de nouă clădire, chemându-l pe el, fericitul tineret, să fie împreună ziditor ai viitorului mai înălțat și mai puternic, care va să vină, pentru a așeza acest viitor pe temelie de nebiruit a sufletului părinților noștri. Pentru aceea răsunetul acesta, în toate satele dealungul și dealatul țării. Doar neamul întreg privește cu ochii sufletului său pe Rege în lucrarea de zidire nouă prin armata albă a ziditorilor săi străjeri curați, pe tot întinsul țării.

Ultima țarancă din sat îl vede înodând trecutul cu prezentul, pentru chezașia viitorului, îl vede astfel lucrând și îl aude grăind prin glasul pruncilor săi, cari sunt disciplinați, nu numai în disciplina din afară, nu numai în mișcări, uniforme, ci în disciplina sufletească, creștinească străbună, armonie sufle-

tească, frumusețe morală, puterea vieții morale, care se așează aceeași în sufletul lor, care a trăit în părinții noștri și le-a dat puteri de nebiruit.

La 8 Iunie am rămas copleșit de emoție a văzând în mijlocul zecilor de mii de prunci, de elevi, de tineret, pe Domnul țării îngenunchiat, rostind cu ei Tatăl Nostru. Dar în această iconă de lumină a Domnului țării, rostind Tatăl Nostru cu tineretul neamului, se regăsește neamul întreg din orice parte a acestei țări binecuvântate de Dumnezeu. Dar se recunoaște, nu numai acela care astăzi trăiește, ci și acei cari au trăit în veacuri, fie în Munții Apuseni, fie în Maramureș, fie în Crișana, fie în Basarabia, fie în Bucovina, fie pe acest pământ binecuvântat al Țării Mame, căci toți aceștia din toate timpurile au îngenunchiat în fața celui Atotputernic, Tatăl Nostru. (*Aplauze.*)

Acest suflet a venit Domnul Țării să-l așeze la temelie viitorului nebiruit.

D-lor Senatori, eu am spus acest cuvânt, că dacă n'ar fi făcut nimic altceva acest Rege mare și iubit, decât ca să întărească pe buzele tineretului neamului întreg rugăciunea Domnului, așa cum au rostit-o moșii și strămoșii noștri, dela nașterea lor ca neam, ar fi bine meritat pentru neam și pentru țară pentru totdeauna. Acest Tatăl Nostru este chezașia sănătății viitorului și principiul de viață. Acesta trăit, va da renașterea în puterea virtuților străbune.

Dar lucrarea merge înainte, căci în cadrele noii așezări suntem chemați cu toții, dela prunc până la moșneag, dela elevul de școală primară până la profesorul universitar, dela muncitor la intelectual, toată energia creatoare, să dăm ajutor la clădirea acelu viitor al neamului, în lumina acelorași veșnice principii și cu același suflet sănătos de nebiruit. Se întreabă unul sau altul, că așa este când se schimbă o lume întregă, ce sunt toate acestea? Acum Serviciul Social, mâine ce va mai veni? Toate acestea însemnează viață nouă și tot ce va mai veni va fi viață nouă, care trebuie să priso-

sească în sufletul acestui neam, care trăiește ceasuri de cumpănă, când în cumpănă se aruncă sufletele neamurilor și când noi suntem chemați să intrăm și să apăsăm greu în cumpănă cu sufletul nostru. (*Vii aplauze.*) Pentru că, deși s'a făcut totul, datorită acelor care sunt chemați să îngrijească, la chemarea Suveranului, de armata scumpă a țării, care ocupă locul de cinste în sufletul nostru, fiind deplin pregătiți pentru apărarea dreptății și a ceea ce este al nostru, ceea ce hotărăște în cumpăna vremurilor și mai ales — o spune limpede istoria neamurilor și o spune limpede istoria neamului nostru — ceea ce apasă în cumpăna vremurilor este sufletul neamurilor, sufletul neamului.

Sufletul neamului, cu care au intrat provinciile în Unire, sufletul neamului, care în cămăși luptau la Mărășești împotriva puterii covârșitoare, (*aplauze*) sufletul neamului, care el a luat cununa biruinței. Pregătite toate pentru apărare, noi stăm, din mila lui Dumnezeu și din vrednicia Aceluia care stă în fruntea noastră, astăzi cu sufletul gata mai mult de cât oricând, uniți în cuget și simțiri, așa cum trebuie să fim. (*Apauze puternice.*)

Nu mai pomenesc primejdiile, pe cari le-am fi întâmpinat, înfățișându-ne altminteri în aceste ceasuri de încercare, dar este la cuprinsul tuturor, că nu este putere dacă nu este unire, nu este unire dacă nu este iubire. O! Aceasta este legea supremă a Impărăției însăși a lui Dumnezeu, cea mai mare și cea dintâiu lege: iubirea, legătura desăvârșirii — chema Sfântul Apostol Pavel. Dar, intrați în Unire cu atâta iubire și cu atâta jertfă a iubirii, că dacă vom face examenul conștiinței celor 20 de ani, vom vedea cu durere, de câte ori am fost departe de această supremă și cea dintâi poruncă a dragostei, care susține Impărăția lui Dumnezeu și care singură poate susține împărăția scumpă sufletului nostru. Și, atunci, în ceasul suprem, ne-a chemat la Unire. Domnul Țării, ne-a chemat

la iubire pe toți fiii neamului; ne-a chemat să ne legăm unui de alții cu „legătura desăvârșirii“, care este dragostea, pentru ca să clădim astfel, împlinind toate energiile și aplicând toate energiile, într'o singură acțiune și într'o singură lucrare, care rodește biruințele.

Acesta este Mesajul, care este străbătut de aceeași chemare, pe care o pomeneste cu drag, dela întâia clipă a urcării Sale pe Tron. Acela care este Domnul nostru al tuturor, Domnul Țării. Și aceeași chemare din prima clipă, a stăruit ani de-a rândul și stăruie și astăzi în Mesajul Tronului, ca să dăm cu toții sprijinul însuflețit acestei clădiri, pe care a luat-o în mână, — așa cum au stat la sfat Domnii Țărilor Românești cu bătrânii poporului, dând astfel o nouă așezare de datini și de legi, sfătuindu-se cu aceștia și dând ceea ce a crezut că este mai bun pentru ceasul prin care trecem.

Cum nu vom răspunde noi acestei chemări, Noi, ca Biserică, în primul rând, a cărei rațiune de a fi este tocmai aceea de a propovădui dragostea, de a chema la unire și de a fi făcători de pace, așa cum Domnul ne-a trimis ca să plinim a Sa dumnezeiască misiune în lume, pentru ca prin aceasta să luminăm cărarea neamurilor spre veșnicie și spre viață, în această lume unde suntem chemați ca să lucrăm și împreună să ne ajutăm și să trăim ca neam.

Răspunsul nostru cald, hotărîrea noastră nestrămutată este: da, cu toată căldura sufletului nostru, noi vom da sprijin și vom încerca să intrăm în cuvintele Apostolului neamurilor: „cât sunt de frumoși pașii acelor care vestesc cele bune, acelor care vestesc pacea“. Și dacă fiii lui Dumnezeu se chiamă aceia, în cele opt fericiri ale Domnului de pe munte, cari cuprind noul Său program pentru omenirea întreagă: „fericiți făcătorii de pace, că aceia fiii lui Dumnezeu se vor chema“, atunci se aplică integral pentru fiecare dintre Români: fericți făcătorii de pace

în sânul neamului, că aceștia fiii cei adevărați ai neamului se vor chema. Acesta este bunul Român făcător de pace.

În acest suflet lucrăm și nu mă îndoiesc că așa este: lucrăm îmbrățișați frățeste cu această Biserică soră, Biserica ortodoxă română, cu care împreună am fost așa înfrățiți pomeniți, pentru întâia dată în acest Mesaj: „Și în domeniul Bisericii, scump sufletelor noastre în ambele ei forme“.

D-lui prof. Iorga îi suntem recunoscători pentru această formulă, care nu este numai o formulă, ci este program de viață, de înfrățire și de lucrare unitară, așa cum au lucrat părinții noștri în trecut, noi, astăzi și mâine, prezentându-ne îmbrățișați, așa cum am fost fericiți să simbolizăm acum 20 de ani, vom lucra de aci înainte. Nu dătoresc aceasta vredniciei mele, ci este un privilegiu deosebit, de care poate fi îmbrățișat un om vreodată; la Alba-Iulia, în 1918, pe tribună, în fața celor 100.000 de oameni, am stat îmbrățișat cu acela care a fost primul Patriarh al țării și apoi prim-ministru, spunând mulțimii: „Așa cum ne vedeți acum îmbrățișați, să știți că așa vom merge pe cărarea care ne așteaptă și ni se deschide astăzi luminată, în unirea tuturor Românilor“. (*Aplauze prelungite.*)

Aceștia, fericiți, au exclamat și au pecetluit îmbrățișarea sfântă cu pecetea lacrimilor lor în ziua de 1 Decembrie 1918.

Așa vom merge și în viitor, pentru că așa cum am spus de atâtea ori, o spun și astăzi: primejdiile libertății nu sunt mai reduse decât primejdiile opri-mării. S'au văzut la creștinism, ieșit la libertate, împerecheri și neînțelegeri. Să nu pomenim de ceea ce a răsărit după Unire la suprafață, — eu spun și astăzi: numai la suprafață, — pentru că în adâncul sufletului, toți sunt una: hotărâți pentru a apăra, ceea ce dreptatea lui Dumnezeu a realizat întru noi, hotărele dreptății Sale pentru jert-

fele cari s'au făcut. (*Aplauze prelun-gite.*)

Pentru aceea, să nu se înșele nimeni: aci nu există doi Români despărțiți unul de altul, căci în adâncul sufletului lor toți sunt una, pentru a întări această unitate. Iar noi în primul rând, noi suntem chemați să lucrăm ca Biserica. Și făgăduim această susținută și neîntreruptă lucrare, spre desăvârșirea Unirii, spre plinirea legăturii celei desăvârșite, care este în dragostea, pe care o propovăduim și în care suntem chemați să trăim. (*Aplauze puternice.*)

Mesajul Regal a umplut sufletele noastre de mângăiere, a copleșit sufletele noastre de emoția pe care n'o putem cuprinde în aceste cuvinte. Domnul Țării spune: Se va păstra demnitatea, independența, integritatea țării, așa cum suntem fericiți s'o avem.

Aceste cuvinte le rostește neamul nostru întreg până la ultimul cătun din creerul munților. Ce-ar putea să lase acest neam, când în toate părțile acestei țări — eu nu spun săpăturile arheologice — dar în toate părțile acestei țări plugurile țăranilor noștri scot la iveală și la mare, în Basarabia, în Maramureș, în Țara Hațegului, în Banat, rămășițele gloriei străbunilor noștri, fierul plugului, și nu doar din adâncul pământului. Aci, în tot întinsul țării, nu este nimic ceea ce să nu se fi schimbat, decât noi, neamul românesc. Munții și văile, râurile, toate stau mărturie a continuității și a perpetuității noastre aci. (*Vii aplauze.*)

Eu nu spun că noi avem dreptul să dăm fizionomia acestei țări. Nu fizionomia; noi am dat acestei țări pecetea sufletului nostru, și nu cu un drept luat de douăzeci de ani, sau cu un drept primit nu știu dela cine, de douăzeci de ani, noi am imprimat pecetea sufletului românesc de douăzeci de veacuri fără întrerupere. (*Aplauze îndelung prelungite.*)

În această lumină primim noi cuvântul regal și-i răspundem neprecupețit, cu toată puterea sufletului nostru: Gata la Datorie! Ceea ce s'a așezat ca

deviză și răsună pe toate plaiurile țării „credință și muncă pentru Țară și Rege“, este programul de urmat dela prunc până la profesorul universitar, dela Domn până la cel din urmă locuitor al țării.

Așa răspundem noi: Gata la datorie! Și atunci trăind cu acest suflet și împletind toate energiile noastre și aplicându-le într'o singură acțiune, d-le Președinte și domnilor Senatori, eu cred puternic, că nimic nu poate să ne biruiască. Eu deasemenea îmi dau seama de cumpăna vremurilor și de greutățile ceasului. Dar în lumina trecutului nostru, hotărîrea noastră, trăiește vie prin sufletul părinților noștri întru noi. Noi, putem să rostim așa cum suntem chemați să rostim, așa cum rostesc străjerii țării, dela cei mici până la cei mai mari. Cu noi este Dumnezeu, înțelegeți neamuri și vă plecați, căci cu noi este Dumnezeu. (Vii aplauze.)

Pe noi acest Dumnezeu nu ne-a unit

la întâmplare. nu ne-a chemat după 20 de veacuri la unire pentru o viață de 20 de ani. Noi avem o misiune dumnezeiască de îndeplinit și pentru această misiune dumnezească, prin acest popor pe care Dumnezeu l-a trimis să îplinească această misiune, noi dorim să lucrăm, să viețuim și să închinăm toată puterea noastră în frățească dragoste.

Așa, plece răspunsul nostru, cald, către Acela care este marele clăditor de viitor și știindu-ne și pe noi, ca Biserică, alături de Dânsul, străjuind sufletul ca să nu sufere scădere, pentru ca în sănătatea lui să apese greu în cumpăna vremurilor și să chezășuiască biruința.

Acesta este cuvântul rupt din suflet, care iese din cadrul Răspunsului la Mesaj, pe care îl închin în numele Bisericii române-unite, Domnului Țării, căruia Domnul cerurilor să-i dea biruință, prin poporul său sănătos într'o viață nouă. (Aplauze.)

Credincioși promisiunii date, publicăm cu bucurie memorabilul discurs rostit de I. P. S. nostru Episcop Iuliu, în Senatul Țării la 22 Iunie a. c. Elogioasele aprecieri ale splendidului discurs făcute de toată presa Capitalei, ne-a umplut de legitimă

mândrie, ele fiind cea mai sinceră recunoaștere a puternicului sentiment *dinastic și politic* de care este pătrunsă biserica unită și luminații ei chiriarhi.

Red.

Preotul conștient.

Dacă căutăm cu atențiune la minunatele invenții și descoperiri, făcute de mintea iscoditoare a omului, trebuie se constatăm într'adevăr, că trăim într'un veac luminat.

Omul, aceasta ființă creată dupa chipul și asemănarea Creătorului, aceasta minune, taină, a ajuns se stăpânească, se fie împărat peste făpturile lui Dumnezeu, și stăpâneșta nu numai făpturile ci până la o limită chiar și elementele naturii. Ființa aceasta minunată însă, n'a ajuns să stăpânească încă ceva: pe sine însuși! Căci patimile, pornirile, .. „deteriora“ din el, îl stăpânesc, îl supun adeseori și din împărat îl fac sclav. Doar chiar sft. Pavel, mărturișea:

„Văd altă lege întru madulările mele, luptând împotriva legii minții mele și dându-mă pe mine rob păcatului“.

De unde vine aceasta? Răspund tot cu sft. scriptură,

Din slăbiciunea voinții omului de a trăi după: „legea spiritului vieții într'un Hristos Isus“.

Veacul luminii a făcut, nu tragem la îndoială, progrese uimitoare în toate domeniile, dar parcă nu a luminat și lumina credinții neamurilor, dimpotrivă a progresat invers proporțional. Înaintând omul în lumina științei celor pământești, s'a depărtat tot mai mult de știința spirituală, sufletească.

Aici trebuie să întrevină preotul de azi, cu grea și obositoare muncă. El are poruncă hotărâtă, dela cel mai mare și minunat Învățător al lumii, de totdeauna Isus Hristos: „*mergând învățați toate neamurile...!*”

Bineînțeles, că preotul de azi nu se mai poate îndestuli numai cu munca grea prestată de vrednicii înaintași, ci va trebui se fie mai bine înarmat, amăsurat îndemnului Sft. Pavel: „*se fie incins mijlocul vostru cu adevărul. . . I uând peste toate pavăza credinții, luați toate armele lui Dumnezeu, ca să puteți sta împotriva!*“ Cari sunt armele lui Dumnezeu? *Adevărul, pavăza credinții și sabia Spiritului*, (care este cuvântul lui Dumnezeu). Acestea le recomandă acela, carele pe sine să numește apostol neamurilor: „*cât sunt eu neamurilor apostol, slujba mea o voi cinși*“.

Nu trebuie așa dar să se mărginească activitatea preotului de azi, numai la stricta oficiere a sfințelor slujbe, împreunate chiar cu predică.

În lumea materială de azi trebuie să: *grăiască nu cu cuvinte învățate dela înțepciunea omenească, ci cu celea învățate dela Spiritul Sfânt, vorbind celea spi-*

rituale. oamenilor spirituali“ căci: „*nu se cuvine ca lăsând noi cuvântul lui Dumnezeu, să slujim meselor*“.

Câmpul de activitate a preotului, s'a lărgit mult, dușmanii s'au înmulțit, prin urmare el trebuie se țină seamă de progresul lumii, să cetească, să învețe, ca să poată învăța pe alții, să se lumineze ca să poată lumina, dimpotrivă; „*dacă lumina care e în tine, este întunerec, dară întunerecul, cât va fi?*“

„*Azi în vremurile care trecem, nu mai corespunde o viață pur contemplativă, ci e necesară o viață activă în mijlocul mulțimii, o viață plină de impulsuri dătătoare de inițiative binefăcătoare, salvatoare!*“ Sunt acestea cuvinte Regale rostite de Majestatea Sa Regele Carol II, ocazional, cari cuprind un mare adevăr și sunt tot odată un îndemn Regal, adresat preoțimei.

Cari ar fi acestea cărări? În afară de acel de preot aducător de jertfă neprihănită, primul și cardinalul punct este: propovăduirea Cuvântului Evangheliei, a buneii vestiri, a cuvântului păcii, nu numai în biserică, ci în tot locul, „*cu vreme și fără de vreme*“. La prunci, la cei mici, la aceia pe cari îi iubește mult Isus, căci El a zis: „*lăsați pruncii să vie la mine...*”

Aceștia trebuie îndrumați spre Hristos, din frageda lor pruncie. Aici trebuie să pună preotul, fundament de granit, „*piatra de temelie*“, pe care apoi, va zidi, zid tare, edificiu puternic el și urmașii lui. Apoi catehizarea adulților — cu dragoste, cu jertfirea comodităților, lucrând nu ca „*simbriaș*“ pentrucă pe simbriaș, nu-l ascultă oile și nu merg după el! „*Pașteți turma lui Dumnezeu cea dintre voi priveghind nu de silă ci cu voia și după Dumnezeu, nici cu agoniseli nedrepte, ci cu bunăvoință!*“

Lucrând cu zel și inimă pe acest teren, va fi ascultat și urmat cu dragoste, sinceritate și încredere și în viața de toate zilele. În viața publică, cuvântul lui va fi ascultat, sfaturile îi vor fi primite și sămânța ce o va arunca va cădea pe pământ bun, care va aduce roadă îmbelșugată, bună, curată.

Un lucru trebuie și acest „un lucru“ este fără de ori ce îndoială, *dragostea*, căci: „*aceasta vă poruncesc vouă, ca se vă iubiți unul pe altul,*“ a zis Mântuitorul nostru.

Dragoste desinteresată, inimă iubitoare și înțelegătoare să fie podoaba preotului și atunci îi va fi mult ușurată munca. Cu dragoste în Hristos, toate le poate.

Credincioșii simțesc, și cunosc după câteva conveniri, întâlniri cu preotul, aproape instinctiv sufletul preotului — apoi se orientează...!

Preotul trebuie să fie după inima lui Isus, „Pildă v'am dat vouă, precum am făcut eu, și voi asemenea să faceți“, ne agrăiește mereu învățătorul nostru. Care a fost pilda Lui? Blândețea, smerenia și bunătatea împreună cu o dragoste sfântă. Hristos a lăcrimat pentru Lazar, a plâns de încăpăținarea Ierusalimenilor: „Ierusalime, Ierusalime... cât l'a durut inima sfântă! Cine poate cuprinde? Dar nu ia urât, nu ia blestemat, dimpotrivă în clipele celea mai tragice ale vieții Sale — să roagă pentru ei: „Părinte iartă-le lor, că nu știu ce fac“. Pilda lui a fost: răbdarea, mila „milă-mi este de popor“ blândețea, bunătatea și dreptatea: „milă voi și nu jertfă“ adică, nu vrea moartea păcătosului ci să se întoarcă și se fie viu, căci litera omoară, iară Spiritul face viu“.

Iată pilda, pe care trebuie să o practicăm în activitatea noastră carea nu mai poate fi numai de pe amvon ci trebuie să se estindă și în afară de biserică — căci și Domnul, învățătorul nostru, Isus, n'a propovăduit numai în sinagogă — ci în toate părțile Palestinei — așa și preotul de azi trebuie să activeze și în cadrele, cel puțin a acestor societăți: 1) Reuniunea Sf. Maria unde este un vast câmp de muncă. Membrele acestei Reuniuni vor fi tot atâtea mironosite cucernice, cari vor urma pe preot, îl vor asculta și îi vor fi de mare folos în lucrarea mântuirii sufletelor. Casa Domnului, sub ochii lor vigilenți și mâinile lor harnice, va fi pururea curată, îngrijită și înflorită. Inima femeii e mai înțelegătoare, mai iubitoare de celea sfinte — și ea a slujit lui Isus dintru început.

Acestea Reuniuni trebuiesc susținute, încurajate — chiar și fără porunca mai marilor — focul dragostei lui Isus trebuie alimentat, păzit să nu se stingă, nici să lanzezească. Conducerea se fie prudentă, părințească, demnă și cu pricepere, să nu fie numai o societate ca ori care alta, ci ceva mai mult.

2. O societate apreciată și în care încă să înscriu cu multă dragoste femeile, este și societatea „Sfânta Inimă a lui Isus“ și aceasta trebuie susținută și menajată, cu toată dragostea, unde este, căci este de mare folos sufletesc.

3. Un câmp vast de activitate apoi este „Agrul“. Preotul are se lupte împotriva multor dușmani văzuți și nevăzuți, străini și din casă, singur cu greu, ori poate foarte slab, va putea rezista, căci dușmanul nu e

singur. Precum la luptă, comandantul nu pornește singur, ci cu soldați bine instruiți, căci altfel ar fi biruit cu siguranță, întocmai așa și preotul nu e bine să lupte numai singur, ci e necesar să aibă soldați la spate, cari să'l ajute și în cari să se poată bizui. Acești soldați vor fi membrii „Agrului“. Iată înțelesul „Agrului“, să-ți crești oameni devotați lui Isus, credincioși buni, conștienți, mândri că pot lupta pentru credința lor sub steagul biruitor a lui Isus.

Să luăm pildă, dela aceia, cari sunt înaintea noastră, să lăsăm din comoditate, să luptăm zi cu zi, cu vorba, cu fapta, urmând sfatul sft. Pavel: „tuturor m'am făcut rob, ca pe mai mulți să dobândesc!“.

4. Pe terenul carității creștine, încă avem de lucru destul, în deosebi, în zilele acestea. Creștinismul nici că se poate concepe fără de aceasta activitate a dragostei deaproapelui, fără „cântare la față“. Biserica creștină întotdeauna și-a făcut un titlu de glorie „din aceasta datorință sfântă de a îngriji de cei mici, slabi neputincioși, bolnavi și săraci. Urmând sfatului Mătuitorului: „pasă de fă și tu asemenea“, a făcut se răsară, în toate părțile globului, diferitele institute de caritate creștinească, conduse cu o abnegare supremă de urmașii, marelui învățător răstignit pe lemnul de ocară. Preotul trebuie să se încadreze în aceasta slujbă caritativă, bineînțeles, după împrejurările locale, în mic, dar lucrând intenț.

Fără de a mai pomeni, că preotului i-se cere adeseori să fie și medic și avocat — am arătat câteva ogoare, unde trebuie să activeze preotul de azi.

El trebuie să fie în curent cu tot ceiace lucrează „cel rău“ prin acoliții lui — împotriva bisericii — înveninând pășunea credincioșilor, trebuie să cunoască pe dușman și armele lui, ca se poată paza loviturile, atacurile.

Izvorul nesecat din care să adapă și instruiască preotul este sfânta Scriptură, și nu altă învățătură.

Mai pe sus de toate, în toate acțiunile lui, așa se lumineze lumina lui înaintea oamenilor, că văzând faptele lui să preamărească pe Tatăl lui din ceriuri. Să-și îndeplinească, cu cea mai profundă conștiențiozitate toate obligațiunile impuse de oficiul său sfânt: „nu de silă ci cu voia lui Dumnezeu, nici cu agoniseli nedrepte, ci cu bunăvoință“. Vremurile rele sunt, cel rău pare că iubilează, la luptă însă fraților, cu încredere, căci:

„Toate le putem cu încredere în Isus Hristos, cel ce ne întărește!“

Cluj, 25 Aug. 1939.

Pr. Petru Domșa.